

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Ἵπουργική ἀποφασιστικότητα

Ἐχουμε κι ἄλλοτε ἀσχοληθῆ με τὴν δράση τοῦ πολυπράγμονα φίλου τῆς αἰσθητικῆς καὶ πρῶην ὑφυπουργοῦ Οἰκισμοῦ κ. Θεοδοσιάδη.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς πολυκατοικίας τῆς πλατείας Συντάγματος, ἔδειξε ἓνα ἀσυνήθιστο καὶ περιέργο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν αἰσθητικὴ τῆς πόλεως. Τελευταῖο του κατόρθωμα ἦταν οἱ ψεύτικες κολῶνες τοῦ ξενοδοχείου «Ὁμόνοια», πού ἐπέβαλε γιὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν... ὁμοιομορφία τῶν στοῶν τῆς πλατείας. Ἔτσι τουλάχιστο ἰσχυρίστηκε τότε, ἀγνωστὰς σχετικῆ ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου Δημοσίων Ἔργων, πού γνωμάτευε κατὰ τῆς τοποθετήσεως τῶν χαρτόνινων ὑποσταυμάτων.

Αὐτὴ, ὅμως, ἦταν ἡ ἐπίσημη ἐπιχειρηματολογία. Ἡ ἀνεπίσημη καὶ πραγματικὴ ἀποκαλύφθηκε πρόσφατα, καὶ ἐξήγησε τὸ, ἀνεξήγητο τότε, ἐνδιαφέρον τοῦ κ. Πρῶην.

Ἡ ἱστορία ἀρχίζει με τὴν ἐπιθυμία τοῦ ἰδιοκτῆ τοῦ ἀκινήτου, πού βρίσκεται στὴ διασταύρωση τῶν οδῶν Σταδίου καὶ Αἰόλου, νὰ τοῦ χορηγηθῆ ἄδεια ἀνεγέρσεως πολυωρόφου οἰκοδομῆς στὴ θέση τῆς παλιάς, με τοὺς ὅρους δομῆσεως, πού ἴσχυαν πρὶν ἀπὸ τὴν 7/7/62 (τότε τροποποιήθηκαν καὶ ἐπεβλήθηκε διαπλάτυνση τῶν στοῶν, γιὰ τὴν ἐγκατάσταση τῶν κλιμάκων τῆς ὑπογείου διαβάσεως, πού πρόκειται νὰ δημιουργηθῆ στὸ σημεῖο ἐκεῖνο). Ὁ λόγος αὐτῆς τῆς ἐπιθυμίας του ἦταν ἀπλός. Στὴν περίπτωσή πού ἡ ἄδεια δὰ τοῦ ἐχορηγηθῆ με τοὺς παλιούς ὅρους δομῆσεως, ἡ διαπλάτυνση τῶν στοῶν δὰ γινόταν με ἀπαλλο-

τρίωση πιά, καὶ σὲ βάρος τῶν ἐνοικιοστασιακῶν ἐνοικιαστῶν, πού δὰ εἶχαν ἐν τῷ μεταξύ ἐπανεγκατασταθῆ στοὺς ὑπὸ ἀπαλλοτρίωση χώρους τοῦ Ἰσογείου. Ἔτσι, τὸν Ἰούνιο τοῦ 1962 ὑπέβαλε μιὰ μελέτη στὸ Γραφεῖο Πολεοδομίας, πού ὅπως, ὅμως, ἀποκαλύφθηκε δὲν ἦταν πλήρης. Τὸ Γραφεῖο Πολεοδομίας ἀρνήθηκε, ὕστερα ἀπ' αὐτό, νὰ χορηγήσῃ τὴν ἄδεια με τοὺς παλιούς ὅρους δομῆσεως, γιατί ἐν τῷ μεταξύ εἶχαν ἀλλάξει, ὁ κ. ὑφυπουργὸς διέταξε ἀνακρίσεις, πού δὲν τελείωσαν ποτέ, ὁ φάκελος τῆς μελέτης ἀρχισε νὰ πηγαινοέρχεται μεταξύ ὑφυπουργείου Οἰκισμοῦ καὶ Γραφείου Πολεοδομίας καὶ μεταξύ τῶν διαφόρων τομῶν τοῦ Γραφείου Πολεοδομίας, νέα μελέτη ὑποβλήθηκε τὸν Φεβρουάριο τοῦ '63, πού ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὸ Συμβούλιο Δημοσίων Ἔργων μέσα σὲ 24 ὥρες καὶ τελικά, ὕστερα ἀπὸ ἐπανειλημμένες διαταγῆς τοῦ κ. ὑφυπουργοῦ, τὸ Γραφεῖο Πολεοδομίας συμμορφώθηκε με τὶς ὑπουργικῆς ἐπιθυμίες καὶ ἐξέδωσε τὴν ἄδεια με τοὺς παλιούς ὅρους δομῆσεως τὸν Ἰούνιο τοῦ '63. Σὲ κάποιον στάδιο τῆς ἀπίθανης αὐτῆς ἱστορίας ὁ κ. ὑφυπουργὸς γιὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴ δημοσιότητα καὶ τὴν προσοχὴ στὸ Συμβούλιο Ἐπικρατείας, προσπάθησε νὰ συμβιβάσῃ τοὺς ἐνοικιαστῆς με τὸν ἰδιοκτῆ. Γι' αὐτὸ ἀνακοίνωσε ὅτι δὰ χορηγοῦσε τὴν ἄδεια με τοὺς παλιούς ὅρους δομῆσεως, ἀλλὰ δὰ ὑποχρέωνε τὸν ἰδιοκτῆ νὰ μὴ κατασκευάσῃ ὑποσταυμὰ στὴν πρόσοψη τῆς στοῆς, πράγμα σημαντικό γιὰ τοὺς ἐνοικιαστῆς, ἐπιβάλλοντάς του ἔτσι ἓνα τρόπο κατασκευῆς ἀκριβώτερο ἀπὸ τὸν συνηθισμένο.

Οἱ ἐνοικιαστῆς δέχθηκαν αὐτὴ τὴ ρύθμιση γιατί ὁ κ. Πρῶην ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ τοὺς διαβεβαίωσε ὅτι ἡ κατασκευὴ τῆς ὑπογείου διαβάσεως καὶ ἡ ἀπαλλοτρίωση τῶν καταστημάτων τους δὰ πραγματοποιοῖτο μετὰ ἀπὸ δέκα χρόνια, τὸ συντομώτερο. Σὲ ἐρώτησή τους ἂν ἡ ὅλη κατασκευὴ δὰ εἶναι ἀσφαλῆς, ὁ κ. Θεοδοσιάδης τοὺς καθησέασε, λέγοντάς τους ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ Ἵπουργὸς εἶναι καὶ Πολιτικὸς Μηχανικὸς καὶ τοὺς ἀνέφερε σὰν παράδειγμα τὸ ξενοδοχεῖο τῆς Ὁμόνοιας, πού κατασκευάστηκε με τὸν ἴδιο τρόπο. Καὶ αὐτοὶ ἠσύχασαν!

Ἔτσι, ὅμως, ἔμαθαν ὅτι ἡ μελέτη πού ἐγκρίθηκε εἶχε ὑποσταυμὰ στὴν πρόσοψη τῆς στοῆς, διαμυρτηρήθηκαν καὶ τοῦ θυμήσαν τὴν ὑπόσχεσή του. Γιὰ νὰ δικαιολογήσῃ τότε τὴν ὑπαναχώρησή του, ξεχνώντας τὴν ἰδιότητα τοῦ Πολιτικὸ Μηχανικοῦ, ἐπεστράτευσε ἀγνωστούς «τεχνικούς λόγους». Τοῦ θυμή-

σαν τὸ προηγούμενο τοῦ ξενοδοχείου τῆς Ὁμόνοιας. Καὶ τότε, σὰν γνήσιος ἐπιστήμων, διέταξε παριστάμενο ὑπάλληλο τοῦ Γραφείου Πολεοδομίας: «Διαιτάσσω νὰ τοποθετηθοῦν ἀμέσως κολῶνες καὶ στὸ κτήριο τῆς Ὁμόνοιας». Ἔστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ δὲν ξέρεϊ κανεὶς τί νὰ πρωτοδουμάσῃ, τὴν ἐπιστημονικὴ κατάρτιση τοῦ κ. ὑφυπουργοῦ, τὴν συνέπειά του, τὴν προσήλωσή του στοὺς νόμους τοῦ Κράτους, ἢ τὴν ἀποφασιστικότητά του; Ἡ ὅλα μαζί!

Σχολικὰ κτήρια

Σὲ ἄλλες σελίδες δημοσιεύεται ἓνα ἐνδιαφέρον ἄρθρο τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Γ. Ζιώγα γιὰ τὰ προβλήματα, πού δὰ ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ἔργου ἀνεγέρσεως Σχολικῶν Κτηρίων. Σ' αὐτὸ γίνεται ἡ τοποθέτηση τῶν προβλημάτων καὶ διατυπώνονται οἱ ἀρχῆς πού πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ ἀντιμετώπισή τους, ἀπὸ τοὺς ἀρμόδιους καὶ ἰδιαίτερα ἀπὸ τὸν νεότευκτο «Ὁργανισμό Ἀνεγέρσεως Σχολικῶν Κτηρίων», πού δὲν δὰ πρέπει νὰ συνεχίσῃ τὴν παράδοση τῆς ἀντιστοιχῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἵπουργείου Παιδείας, ἀναθέτοντας χωρὶς προγραμματισμὸ καὶ με ἐπιπόλαια προγράμματα «διάφορα» κτήρια, σὲ «διάφορους» ἀρχιτέκτονας.

Στὶς ἴδιες σελίδες δημοσιεύεται καὶ τὸ ψήφισμα, πού ἐξέδωσε ὁ Σύλλογος Ἀρχιτεκτόνων, ὕστερα ἀπὸ τὴν Γενικὴ Συνέλευση τῆς 13/8, πού περιλαμβάνει τὶς ἀνησυχίες τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ κόσμου γιὰ τὴν πορεία τοῦ τόσο σημαντικοῦ γιὰ τὸν τόπο Ἔργου.

Σὲ δύο σημεία τοῦ ἁρθροῦ τοῦ κ. Ζιώγα δὰ σταθοῦμε. Πρῶτα, στὴν ἀνάγκη καὶ στὶς δυνατότητες προτυποποιήσεως καὶ προκατασκευῆς, πού προσφέρει ἓνα σωστὰ μελετημένο καὶ εὐρὺ πρόγραμμα ἀνεγέρσεως σχολικῶν κτηρίων. Τόσο ἡ προτυποποίηση ὅσο καὶ ἡ προκατασκευὴ εἶναι ἐννοίες σχεδὸν ἀγνωστες στὸν τόπο μας, καὶ λόγῳ τῆς ἐλλείψεως μεγάλων οἰκοδομικῶν προγραμμάτων καὶ λόγῳ τῆς μυητικῆς ἀντιμετωπισεῶς τους ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ βιομηχανία, πού ἐνδιαφέρεται μόνο γιὰ ἄμεσα κέρδη. Οἱ ὀργανισμοὶ πού μέχρι σήμερα ἐξετέλεσαν σημαντικὰ οἰκοδομικὰ προγράμματα (Ὁργανισμὸς Ἐργατικῆς Κατοικίας, Διεύθυνση Λαϊκῆς Κατοικίας τοῦ Ἵφυπουργείου Οἰκισμοῦ κτλ.) ἀπέτυχαν τελείως στὸν τομέα αὐτό. Εἴτε ἀπὸ ἀνεπάρκεια τῶν ἐπὶ κεφαλῆς τους, εἴτε ἀπὸ ἀνεπάρκεια τοῦ προσωπικοῦ δὲν